

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒

กรอบหลักสูตร ระดับท้องถิ่น

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒

เรื่อง ให้ใช้กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นในสถานศึกษา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสามารถในการแข่งขันเวทีระดับโลก พร้อมทั้งปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมุ่งเน้นกระจายอำนาจทางการศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้อง กับสภาพแวดล้อมและความต้องการท้องถิ่น และให้เป็นไปตามแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒ จึงปรับปรุงกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้เป็นไป ตามที่กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด เพื่อให้เป็นกรอบ ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องและสนองความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น เกิดความรัก ผูกพัน มีเจตคติที่ดีและภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตน นำสิ่ง ที่ดีงามที่มีในท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง สังคม และดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้ อย่างมีความสุข

ทั้งนี้ เพื่อให้กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒ เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและผู้เรียน จึงประกาศใช้กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางจิรฉัตร ไชยสกุล)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษาทำหน้าที่เชื่อมโยงหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดในระดับชาติ และให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา ซึ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ตลอดจนการสนับสนุน ส่งเสริม นิเทศ ติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของชาติ โดยมีภารกิจสำคัญ คือการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

การจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒ ได้กำหนดเป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการในระดับชาติและ ระดับท้องถิ่น โดยมีขอบข่ายเนื้อหาสาระสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. กำหนดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ภายใต้วิสัยทัศน์ (Vision) “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลง ของโลกศตวรรษที่ ๒๑”

๒. การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยเน้นกรอบสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับจังหวัดชุมพร ให้สถานศึกษานำไปใช้โดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือจัดทำรายวิชาเพิ่มเติม หรือจัดทำในกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนตามที่เห็นเหมาะสมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะโดดเด่น ในความเป็นชุมพร

๓. การกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการศึกษาในภาพรวมระดับเขตพื้นที่ ให้สถานศึกษา มองเห็นแนวทางในการกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทางการสร้างเครื่องมือและการใช้เอกสาร หลักฐานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับห้องเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต ๒ ได้ประกาศใช้กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น เมื่อวันที่ ๑๕ เดือนสิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗ เพื่อนำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นไปใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๗ นั้น พร้อมทั้งกำหนดแนวทาง ในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกอบด้วย ๕ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ

ส่วนที่ ๒ เป้าหมายและจุดเน้น

ส่วนที่ ๓ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ส่วนที่ ๔ การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น

ส่วนที่ ๕ การนำกรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒ ขอขอบคุณคณะทำงานที่ได้มีส่วนร่วม ในการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่นต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าสถานศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจักนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หน้า

ประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒	
เรื่อง ให้ใช้กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นในสถานศึกษา	
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ เป้าหมายและจุดเน้น สพป.ชุมพร เขต ๒	๗
ส่วนที่ ๓ สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	๙
ส่วนที่ ๔ การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น	๑๒
ส่วนที่ ๕ การนำกรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	๑๗
ภาคผนวก	๒๐
คณะผู้จัดทำ	๒๕

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบทิศทางการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยคำนึงถึงสาระ ท้องถิ่น และจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีทักษะด้านความรู้ ด้านอาชีพและทักษะชีวิตที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงรอบด้านอย่างมีความสุข มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้จะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับเห็นภาพความสำเร็จ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะทำให้การจัดทำหลักสูตร ในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น ช่วยเพิ่มความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตร ในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคล ต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้

จุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ การบริหารจัดการหลักสูตรในปัจจุบันมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและ สถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง ครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับ บุคคลหลายฝ่ายในท้องถิ่น และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย เพื่อการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด การกำหนดกรอบหลักสูตรท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญ ประการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน เห็นแนวทาง ในการดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริม และดูแล ด้านคุณภาพสอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น โดยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและเกณฑ์ในการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และสามารถตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ในระดับท้องถิ่น เพื่อกำหนดกรอบทิศทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถอันเป็นพื้นฐานจำเป็นในท้องถิ่นและโลกปัจจุบัน กรอบเป้าหมาย จุดเน้นที่กำหนดสาระ การเรียนรู้ท้องถิ่นต้องมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีโอกาสรู้เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตน ทำให้เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่า สำนึกรักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ถิ่นฐานบ้านเกิด เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ ครอบครัวและสังคมของตนเอง ได้ตามควรแก่ฐานะ และเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ อย่างชัดเจน ในกระบวนการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนั้น สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้กำหนดให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ซึ่งในที่นี้หมายถึง เขตพื้นที่

การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้จัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นขึ้น เพื่อเป็นกรอบทิศทางให้สถานศึกษาได้นำไปประกอบการพิจารณาจัดทำหรือเพิ่มเติมในส่วนที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น ภายใต้บริบทของสถานศึกษาตามการจัดการศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในแนวการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหรือองค์กร หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยรวม ยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ตลอดจนแผนพัฒนาการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา ควบคู่กับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณากำหนดกรอบเป้าหมายและจุดเน้นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในวัยเรียนให้มีความสัมพันธ์ สอดคล้องกัน เพื่อเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็น พลเมืองไทยและเป็นพลโลก

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจึงถือเป็นตัวจักรสำคัญในการตอบสนอง นโยบาย พระราชบัญญัติทางการศึกษา กฎหมายและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ กำหนดไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้ ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้ มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐ มีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าว มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษา แห่งชาติ การดำเนินการและการตรวจสอบการดำเนินการ ให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย การศึกษา ทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๗ ระบุว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้รักและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษา ผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสามารถ ในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อ การศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหา ในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา ๓๙ ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๔๖ มาตรา ๓๕ ระบุไว้ว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะที่เป็นโรงเรียน มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมาตรา ๓๗ ให้มีสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่น และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๒) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานวิชาการ และจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕ กำหนดว่า “คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ สถานศึกษา” อยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และข้อ ๖ ให้คณะกรรมการ มีหน้าที่ (๑) วางแผนดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษา และแนวการจัด สัดส่วนสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน สสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงานจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

การกำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาเพื่อจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ทั้งในด้านประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ฯลฯ ตลอดจนสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ยินดีที่จะร่วมสืบสานพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาท้องถิ่น มีแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

การดำเนินงานของส่วนกลาง

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานในส่วนกลาง มีภารกิจสำคัญในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหน้าที่ในการจัดนโยบายและจัดทำหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นโดยกำหนดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนรักประเทศชาติ รักท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ สร้างสิ่งดีงามในสังคม มีจิตสำนึก ในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ไปใช้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุตามจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

การดำเนินงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา

พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษา ให้สอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง มีหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการร่วมกับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำ “กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น” ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ สถานศึกษานำไปจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและ นำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยมีแนวดำเนินการ ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงาน โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ ศิษยานุศิษย์ ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์ หลากหลายสาขา เช่น มีความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด มีความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น ภูมิปัญญา ปัญหาชุมชน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความมุ่งมั่น และเห็นความสำคัญ

ของการจัดการศึกษา มีความรู้ด้านจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียน การสอน การวัดและประเมินผล ฯลฯ และได้ร่วมกันกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เหมาะสม ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในเขตพื้นที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง

๒. ศึกษา/วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ได้ทำการศึกษา/วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษา ขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ชั้นปีของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจะได้ทราบถึงขอบข่ายของการกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

๓. ศึกษา/วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น ซึ่งคณะกรรมการได้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น ครอบคลุมทั้งวิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด/จังหวัด ความสำคัญ ประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วิถีการดำรงชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจุดเน้น หรือข้อมูล ประเด็นที่สถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้ความสำคัญ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

๔. กำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เมื่อคณะกรรมการได้วิเคราะห์/สังเคราะห์ และทราบถึง ขอบข่ายของการกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งข้อมูล สารสนเทศของท้องถิ่นและสถานศึกษาแล้ว จึงร่วมกันกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เหมาะสม ซึ่งมีความยืดหยุ่น สถานศึกษาสามารถนำไปกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นได้ง่าย และสอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษา

๕. สอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง เมื่อจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเสร็จแล้ว นำไปรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้นำชุมชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อ ตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนที่จะนำไปปรับปรุงและให้สถานศึกษานำไปจัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นของสถานศึกษาต่อไป

๖. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หลังจากปรับปรุงกรอบสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นให้สมบูรณ์แล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ให้สถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่ได้ทราบ และนำไปเป็นกรอบจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาการเรียนรู้ท้องถิ่น ของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

๗. นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล หลังจากสถานศึกษาได้นำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ไปจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน แล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะดำเนินการนิเทศ ติดตาม กำกับและประเมินผลการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของสถานศึกษา รวมทั้งติดตามประเมินผลคุณภาพของผู้เรียนว่าเป็นไปตามมาตรฐาน การเรียนรู้หรือไม่ และนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือไม่

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะได้มีการทบทวนและปรับปรุง พัฒนาทุกระยะ ๓ - ๕ ปี หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควรเพื่อให้มีความทันสมัยเหมาะสม กับสภาวะแวดล้อมและสภาวะของสังคม วัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

การดำเนินงานของสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่จะต้องนำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม จัดทำรายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และสภาพชุมชนนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรัก ความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น โดยมีแนวดำเนินการ ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน ควรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารส่วนราชการ ระดับท้องถิ่น ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนชุมชน ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เป็นต้น

๒. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมทั้งศึกษาสภาพ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง บริบทสภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในพื้นที่ เป็นต้น

๓. จัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้มีคุณภาพ ต้องมีการวางแผนงานที่ชัดเจน เพื่อให้เห็นภาพการทำงานตลอดแนวด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม

๔. รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน และหน่วยงานธุรกิจ ฯลฯ เพื่อนำข้อคิดเห็นจากฝ่ายต่าง ๆ มาปรับปรุงกรอบหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น

๕. เสนอคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา/คณะกรรมการระดับท้องถิ่นเพื่อให้ความเห็นชอบ

แนวทางการดำเนินงาน

๑. ควรดำเนินงานในรูปคณะกรรมการระดับสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ครู ผู้บริหาร ผู้นำทางศาสนา ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์หลากหลาย เพื่อจะได้ร่วมกันพิจารณาจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และสภาพของชุมชน ตามกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดไว้

๒. วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนด เพื่อจะได้ทราบถึงขอบข่ายในการกำหนดรายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดไว้

๓. วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงจุดเน้น หรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ และการจัดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นว่าควรอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด ชั้นปีใด เป็นรายวิชาพื้นฐาน หรือรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม และควรจะมีเนื้อหามากน้อยอย่างไร ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด

๔. ศึกษา/วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๕. จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา เมื่อคณะกรรมการได้วิเคราะห์/สังเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ชุมชน และวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาทราบแล้วว่าในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด ชั้นปีใดบ้างที่จะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และจะจัดทำเป็นรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จากนั้นจึงร่วมกันพิจารณากำหนดเนื้อหาองค์ความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นอย่างเหมาะสม ให้สอดคล้องกับบริบท จุดเน้นของสถานศึกษาและสภาพชุมชน ซึ่งอาจจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นเป็นช่วงชั้น หรือเป็นชั้นปีก็ได้ การนำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนนั้น สถานศึกษาหรือครูผู้สอนสามารถนำไปวางแผนจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดโดยครูผู้สอนสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ เช่น

จัดทำรายวิชาเพิ่มเติม ครูผู้สอนอาจจัดทำรายวิชาที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน หรือรายวิชาที่เป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมของสถานศึกษานั้น ๆ ก็ได้ ในการจัดทำครูผู้สอนอาจปรับปรุงพัฒนารายวิชาที่มีอยู่เดิม หรือจัดเป็นรายวิชาใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นนั้น ๆ

ปรับกิจกรรมการเรียนรู้การสอนหรือจัดกิจกรรมเสริมหรือบูรณาการ ในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน มีประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และระดับชั้นนั้น ๆ ทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูผู้สอนอาจเชิญวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือนักเรียนออกไปเรียนรู้สภาพจริงในท้องถิ่น ก็จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นนี้ ครูผู้สอนอาจพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ หรือจัดทำสื่อประกอบการเรียนรู้อื่น ๆ ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า หรือเรียนรู้ด้วยตนเองก็ได้ เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จแล้ว ครูผู้สอนควรประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้และประเมินสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นของสถานศึกษา รวมทั้งควรปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ส่วนที่ ๒

เป้าหมาย/จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒

วิสัยทัศน์ (Vision)

องค์กรแห่งความสุข สร้างคนดี มีคุณภาพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ค่านิยมองค์กร (Values)

ยิ้มแย้มแจ่มใส ใส่ใจบริการ ประสานสัมพันธ์

พันธกิจ (Mission)

๑. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความปลอดภัย จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการป้องกันภัยทุกรูปแบบ ได้รับการดูแลช่วยเหลือ คำนึงความปลอดภัยทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสวัสดิภาพอย่างเหมาะสม

๒. เพิ่มโอกาส สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ส่งเสริมทักษะเฉพาะทาง ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๓. จัดการศึกษาเพื่อปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ จัดกระบวนการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร ส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน ต่อยอดการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ตามความถนัด ความสนใจ ตามหลักพหุปัญญา สู่ความเป็นเลิศ

๕. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล และสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ที่สอดคล้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์

๖. พัฒนาคุณภาพองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เป็นองค์กรแห่งความสุข จัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์ (Goal)

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาทุกแห่ง มีระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับให้มีความปลอดภัย จัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการป้องกันภัยทุกรูปแบบ ได้รับการดูแล ช่วยเหลือ คำนึงความปลอดภัย ทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสวัสดิภาพอย่างเหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

๒. ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาส ความเสมอภาคทางการศึกษา ส่งเสริมองค์ความรู้ เจตคติและทักษะเฉพาะทางให้ผู้เรียนทุกคน ได้รับการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม บูรณาการกับภาคีเครือข่าย

๓. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ มีความรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตร มีความสามารถด้านการอ่าน ความสามารถของพหุปัญญา สู่ความเป็นเลิศ

๕. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ มีทักษะความรู้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีดิจิทัล และสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ ที่สอดคล้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์

๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เป็นองค์กรแห่งความสุข มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ (Strategic)

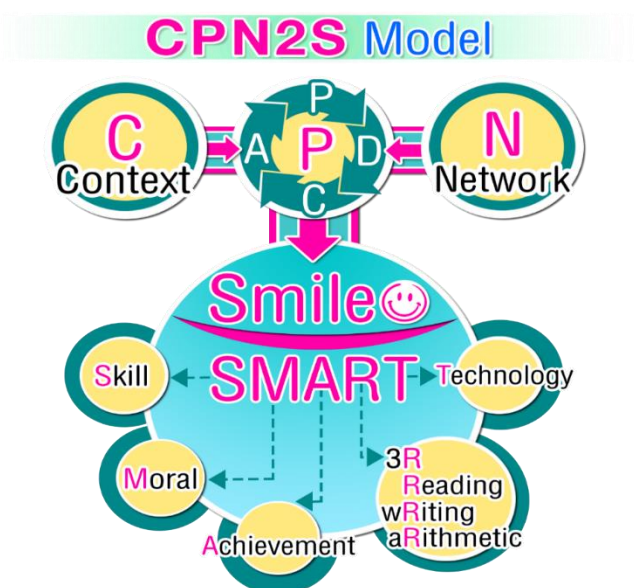
กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มโอกาส ความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน

กลยุทธ์ที่ ๓ ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

กลยุทธ์ที่ ๔ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

การพัฒนาการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒ ได้นำแนวคิดพื้นฐานในการบริหาร ได้แก่ การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management : RBM) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) เน้นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาและให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และใช้เทคนิคการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ เน้นการทำงานเป็นทีม นำเทคนิคการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) มาใช้สะท้อนผลการดำเนินงาน โดยบูรณาการกับกระบวนการ PDCA เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน นอกจากนี้ยังใช้นวัตกรรมทางการบริหาร “CPN2S Model” มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา สรุปดังแผนภาพต่อไปนี้

ส่วนที่ ๓

กรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น

๑. เป้าหมาย/จุดเน้น ของเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับชุมชน ท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาให้บรรลุผลดังกล่าว เขตพื้นที่การศึกษาอาจกำหนดเป้าหมาย/จุดเน้น ที่ต้องการให้เด่นชัดเป็นการเฉพาะ เพื่อให้สถานศึกษาได้เล็งเห็นทิศทางในการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น เช่น การพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น เป้าหมาย/จุดเน้นนั้นควรกำหนดเป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

๒. สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เป็นส่วนที่ให้ผู้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นสำคัญที่ผู้เรียนควรได้รับการปลูกฝังในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนนั้น เพื่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ และต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การกำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นควรกำหนดในขอบเขตประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งมีคำอธิบายประกอบในแต่ละประเด็นพอสังเขป เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เช่น ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหา และเหตุการณ์สำคัญในชุมชนและสังคมนั้น ๆ รวมทั้งข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นอาจได้จากการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น วิเคราะห์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง ๘ กลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลาง ข้อมูลจากการศึกษา สำรวจสภาพปัญหาการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม/ชุมชน เพื่อนำมาสังเคราะห์จัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

การจัดทำหลักสูตรโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับท้องถิ่นนั้น สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจให้ตรงกัน คือ

๑. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษา คือ หลักสูตรสถานศึกษา

๒. สิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น สามารถสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐานทั้ง ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหากสถานศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญที่ต้องการจะเน้นและแยกสอนเป็นการเฉพาะ เช่น จักสาน เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็สามารถเปิดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมได้ แต่ไม่ว่าจะเป็นลักษณะใดก็อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาทั้งสิ้น มิใช่แยกเป็นหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น การกระจายอำนาจให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ก็เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกัน

๓. กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับท้องถิ่น จัดทำนั้นเป็นกรอบแนวทางกว้าง ๆ ที่ระบุเป้าหมาย/จุดเน้นของท้องถิ่น สาระการเรียนรู้หรือเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับท้องถิ่น และแนวทางการประเมินคุณภาพผู้เรียนในท้องถิ่น สถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเหล่านั้นในฐานะที่เป็นสมาชิกในสังคมนั้น ๆ

นิยามและความหมาย

ท้องถิ่น หมายถึง บริเวณสถานที่รวมทั้งสภาพแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมที่ผู้เรียนส่วนมากมีวิถีชีวิตเกี่ยวข้อง คำนึงมาตั้งแต่กำเนิด มีขอบข่ายครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภูมิภาคของท้องถิ่นนั้น ๆ

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หมายถึง รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมา

สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ฯลฯ ตลอดจนสภาพปัญหา และสิ่งที่ควรได้รับถ่ายทอดพัฒนาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อจะนำไปใช้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง

สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่นำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ซึ่งอาจจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือร่วมกันจัดทำกลุ่มสถานศึกษา

ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น หมายถึง รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศในท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุมทั้งข้อมูลด้านสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจนสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ

สภาพภูมิประเทศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของแต่ละพื้นที่ ซึ่งทำให้แต่ละพื้นที่มีความสูงต่ำแตกต่างกัน ลักษณะทางกายภาพจะมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การคมนาคม และการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ ทะเล แม่น้ำ ฯลฯ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น คลอง ถนน อาคาร สถานที่ต่าง ๆ ต้นไม้ ฯลฯ ความแปรเปลี่ยนของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้ใกล้ชิด โดยเฉพาะด้านลบ ถ้าสิ่งเหล่านี้ถูกทำลาย หรือถูกกระทำให้เสื่อมสภาพลง

ประวัติความเป็นมา หมายถึง เรื่องราว หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชุมชนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งอาจจะมีการจดบันทึกเก็บไว้ หรือเล่าเป็นเรื่องราวใด ๆ กันมา หรืออาจจะเป็นประสบการณ์จากผู้อาวุโส หรือปราชญ์ชาวบ้านที่ถ่ายทอดไว้

สภาพเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ของประชากรที่ได้มาจากการประกอบอาชีพต่าง ๆ และมีรายจ่ายในการซื้อสินค้า และบริการเพื่อการดำรงชีวิต ตลอดจนรวมทั้งการออม และความมั่งคั่ง หนี้สิน และความขาดแคลนของครัวเรือนและชุมชน

การประกอบอาชีพ หมายถึง การทำมาหากินที่เกิดจากกิจกรรมหรือบริการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิต และรายได้ที่มีความสุจริต หรือไม่ผิดศีลธรรม สมาชิกในชุมชนอาจจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับจ้าง ให้บริการ พนักงานบริษัท/ห้าง/ร้าน หรืออาชีพข้าราชการ เป็นต้น

ศาสนสถาน หมายถึง สถานที่ที่คนนับถือศาสนาต่าง ๆ ใช้ประกอบพิธีกรรม หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเชื่อถือศรัทธาของตน อันได้แก่ วัดสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาพุทธ มัสยิดสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม หรือโบสถ์สำหรับผู้นับถือศาสนาคริสต์ เป็นต้น ในศาสนสถานต่าง ๆ และเป็นแหล่งรวบรวมสะสม และอนุรักษ์งานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ และอนุรักษ์งานศิลปะในรูปแบบต่าง ๆ และยังเป็นสถานที่ให้คนที่นับถือศาสนาต่าง ๆ ได้ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรมด้วยขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม และภูมิปัญญา หมายถึง แบบแผน หรือวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา เรื่องราวเหล่านี้จะทำให้สมาชิกของชุมชนยึดโยง กลมเกลียว เป็นเอกภาพ ก่อเกิดความสงบ สันติ และร่วมพัฒนาชุมชนให้เจริญ

สถานที่สำคัญ หมายถึง สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างในท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม หรือการดำรงชีวิตประจำวัน อาจจะเป็นสถานที่ราชการ หรือเป็นสถานที่เอกชน

บุคคลสำคัญ หมายถึง บุคคลที่ถือกำเนิดในท้องถิ่นแล้วไปสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรือง ให้แก่ประเทศชาติในด้านต่าง ๆ หรืออาจเป็นบุคคลที่ถือกำเนิดจากท้องถิ่นอื่น แล้วมาสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้กับท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่ บุคคลสำคัญเหล่านี้ ทั้งที่เสียชีวิตไปแล้ว หรือยังมีชีวิตอยู่ถือเป็นตัวอย่างให้อนุชนรุ่นหลังได้ดำเนินรอยตาม และได้มีโอกาสร่วมแสดงความกตัญญูต่อท่าน

เหตุการณ์สำคัญ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น มีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกของชุมชน อาจเป็นความเจริญรุ่งเรือง หรือความล้มเหลว อันนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่

การคมนาคมขนส่งที่สำคัญ หมายถึง การติดต่อไปมาระหว่างท้องถิ่น เริ่มต้นจากภายในหมู่บ้าน แขวง(ตำบล) เขต (อำเภอ) และจังหวัด ซึ่งอาจจะเป็นการคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ

คำขวัญ หมายถึง ถ้อยคำ หรือข้อความที่เกิดจากการสังเคราะห์เพื่อแสดงความเป็นองค์กรรวม เป็นเอกลักษณ์ ความโดดเด่น เป็นอุดมคติ หรือเป้าหมายของหน่วยงาน องค์กร หรือสถานที่ใดที่หนึ่ง

ส่วนที่ ๔

การประเมินคุณภาพสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

การประเมินคุณภาพสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น นับเป็นภารกิจสำคัญในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องและครอบคลุมกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ) และธรรมชาติของเนื้อหาสาระ เพื่อให้ผลการประเมินชัดเจน มีความเป็นไปได้อ้างอิงได้ และเหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน โดยเฉพาะวัดและประเมินผลควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ชี้แจงเสริม และพัฒนาผู้เรียน โดยมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นแนวทางกำหนดกรอบการประเมินคุณภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
๒. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
๓. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
๔. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
๕. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๖. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
๓. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
๔. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๕. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์สุจริต
๓. มีวินัย
๔. ใฝ่เรียนรู้
๕. อยู่อย่างพอเพียง
๖. มุ่งมั่นในการทำงาน
๗. รักความเป็นไทย
๘. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบท และจุดเน้นของตนเอง

แนวทางการวัดและประเมินผล

๑. การประเมินผลก่อนเรียน

การประเมินผลก่อนเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนแต่ละวิชา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ต้องประเมิน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบสารสนเทศของผู้เรียนในเบื้องต้น สำหรับนำไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้

๒. การประเมินระหว่างเรียน

การประเมินระหว่างเรียน เป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุตาม ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในการสอนตามแผนการสอนที่ครูวางไว้หรือไม่ ทั้งนี้สารสนเทศที่ได้จากการประเมิน นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถให้เกิดพัฒนาการ สูงสุดตามศักยภาพ ได้แก่

๑. การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่

- ๑.๑ การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้
- ๑.๒ การสนทนาพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
- ๑.๓ การสนทนาพบปะพูดคุยกับผู้เรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน
- ๑.๔ การสอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้
- ๑.๕ การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียน
- ๑.๖ การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

๒. การประเมินจากการปฏิบัติ

เป็นวิธีการประเมินที่ผู้สอบมอบหมายงานหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนทำ เพื่อให้ได้ข้อมูล สารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้น้อยเพียงใด

การประเมินการปฏิบัติ ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งสำคัญ ๒ ประการ คือ

- ๒.๑ ภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ (Tasks)
- ๒.๒ เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)

๓. การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment)

การประเมินสภาพจริง เป็นการประเมินจากการปฏิบัติอย่างหนึ่ง เพียงแต่งานหรือกิจกรรม ที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ จะเป็นงานหรือสถานการณ์ที่เป็นจริง (Real life) หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง ดังนั้น งานหรือ สถานการณ์จึงมีสิ่งจำเป็นที่ซับซ้อน (Complexity) และเป็นองค์รวม (Holistic) มากกว่างานปฏิบัติทั่วไป

วิธีการประเมินตามสภาพจริงไม่มีความแตกต่างจากการประเมินปฏิบัติ (Performance Assessment) เพียงแต่อาจมีความยุ่งยากในการประเมินมากกว่า เนื่องจากเป็นสถานการณ์จริงหรือต้องจัดสถานการณ์ให้ใกล้เคียง และเกิดประโยชน์กับผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ทราบความสามารถที่แท้จริง ว่ามีจุดเด่นและข้อบกพร่องในเรื่องใด อันจะนำไปสู่การแก้ไขที่ตรงประเด็นที่สุด

๔. การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment)

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน เป็นวิธีการประเมินที่ช่วยส่งเสริมให้การประเมินตามสภาพจริง มีความเป็นไปได้อย่างยิ่งขึ้น โดยการให้ผู้เรียนได้เก็บรวบรวม (Collect) ผลงานจากการปฏิบัติจริง มีความเป็นไปได้อย่างยิ่งขึ้น โดยการให้ผู้เรียนหรือในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาจัดแสดงอย่างเป็นระบบ (Organized) ทั้งนี้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็นความพยายาม เจตคติ

แรงจูงใจ พัฒนาการ และความสัมฤทธิ์ผล ของการเรียนรู้ตามสิ่งที่มุ่งหวังจะให้สัมฤทธิ์งานนั้นสะท้อนออกมา ซึ่งผู้สอนสามารถประเมินจากแฟ้มสะสมงานแทนการประเมินจากการปฏิบัติจริงก็ได้

๓. การประเมินหลังเรียน

เป็นการประเมิน เพื่อสรุปผลการเรียน เป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อตรวจสอบว่า การเรียนรู้ตามผลการเรียนที่คาดหวังหรือไม่ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียนแล้วผู้เรียนเกิดพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงใด ทำให้สามารถประเมินได้ว่า ผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้เพียงใด และกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินภายหลังการเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากมาย ได้แก่

- ๑) ปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์ของการเรียน
- ๒) ปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ๓) ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากิจการกรรมการเรียน

การประเมินผลการเรียน สามารถใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินได้อย่างหลากหลาย ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ กิจกรรมและช่วงเวลาในการประเมิน เพื่อให้การประเมินการเรียนดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์และสนับสนุนการเรียนการสอน

รูปแบบการประเมินคุณภาพ

การประเมินระดับสถานศึกษา

๑. การประเมินในชั้นเรียน การประเมินคุณภาพนักเรียนตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (จังหวัดชุมพร) และตามจุดเน้นคุณภาพนักเรียนด้านสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทุกวิชา ทุกชั้นเรียน โดยใช้วิธีการ/เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

๒. การประเมินในระดับสถานศึกษา การประเมินคุณภาพผู้เรียนตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (จังหวัดชุมพร) และตามจุดเน้นคุณภาพนักเรียนด้านสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาพิจารณาถึงการประเมินในภาพรวม เพื่อตัดสินผลการพัฒนาผู้เรียนเมื่อจบภาคเรียนหรือปีการศึกษา โดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเป็นแบบทดสอบภาคความรู้หรือภาคปฏิบัติตามที่สถานศึกษา กำหนด

การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา

การประเมินคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการ โดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบ ทบทวนข้อมูล จากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และภารกิจสำคัญของเขตพื้นที่การศึกษา/ท้องถิ่น ในการบริหารจัดการหลักสูตรระดับท้องถิ่น ยังต้องกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น และรายงานผลคุณภาพของผู้เรียน

การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงเป้าหมาย/จุดเน้นของท้องถิ่น ตามที่กำหนดไว้ใน กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินการ

โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานหรือเครื่องมือที่จัดทำ และดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินการจัดสอบ ได้แก่

๑. กำหนดแผนงาน การวางแผนงาน และกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายที่จะประเมิน เครื่องมือที่ใช้ และช่วงระยะเวลาในการประเมินอย่างชัดเจน โดยกำหนดไว้ชัดเจนในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อแจ้งให้โรงเรียนภายในสังกัดทราบข้อมูลดังกล่าวล่วงหน้า เพื่อเตรียมพร้อมในการรับการประเมิน

๒. พัฒนาค้างข้อสอบ จัดทำคลังข้อสอบมาตรฐาน เพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งข้อสอบดังกล่าวควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงเป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพ เทียบตรง และเชื่อถือได้

๓. ใช้ผลการประเมินในการพัฒนา ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับกำหนดนโยบาย วางแผนงาน และกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่เขตพื้นที่การศึกษาจะวางแผนงานในการช่วยเหลือครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

การประเมินคุณภาพผู้เรียนตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถประเมินนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบภาคความรู้ และภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ประเมินตามกลุ่มสาระการเรียนรู้/เรื่องตามทีส่วนกลางกำหนด/จุดเน้นตามนโยบาย ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบตรวจผลงาน/ชิ้นงาน

ส่วนที่ ๕

การนำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒ จัดทำกรอบหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

๑. ศึกษากรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น แล้ววิเคราะห์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย จุดเน้นของสถานศึกษา

๒. วิเคราะห์มาตรฐาน และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้

๓. นำกรอบหลักสูตรรับท้องถิ่นสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเลือกใช้แนวทาง ดังนี้

- สอดแทรกในรายวิชาพื้นฐาน
- จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม
- จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- จัดกิจกรรมและบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ตามกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

๔. วัดและประเมินผลตามระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา และให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลตามกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

โดยกรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒ แบ่งสาระการเรียนรู้ ออกเป็น ๙ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน

๑.๑ ธรรมชาติและความเป็นมาของภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน

๑.๒ ภาษาถิ่นชุมพร

- นิทาน ตำนานพื้นบ้าน
- คำคล้องจอง คำคม สุภาษิต
- ปริศนาคำทาย
- เพลงพื้นเมือง
- ชื่อบ้าน นามเมือง
- วรรณกรรมพื้นบ้าน (กลอน โคลง กาพย์ ร่าย เพลงบอก เพลงนา เพลงกล่อมเด็ก โนราห์)
- อื่น ๆ

๒. ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น

๒.๑ ดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นบ้าน

๒.๒ วิถีชีวิตและวัฒนธรรม

- ชาติพันธุ์
- การแต่งกาย
- อาหารพื้นบ้าน
- พิธีกรรมและความเชื่อ

๒.๓ เทศกาลและงานประเพณี

๓. ด้านบุคคลสำคัญ

- ๓.๑ บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์
- ๓.๒ บุคคลสำคัญทางพระพุทธศาสนา
- ๓.๓ บุคคลสำคัญที่สร้างชื่อเสียง

๔. ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน

- หมอพื้นบ้าน
- การใช้ยาสมุนไพร
- การประกอบอาชีพ
- ภูมิปัญญาเพื่อการดำรงชีพ

๕. ด้านโบราณสถาน

- ๕.๑ โบราณสถานที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
- ๕.๒ โบราณสถานมีมนุษย์สร้างขึ้น

๖. ด้านโบราณวัตถุ

- ๖.๑ โบราณวัตถุเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา
- ๖.๒ โบราณวัตถุเกี่ยวกับของใช้

๗. ด้านเหตุการณ์สำคัญ

- ๗.๑ เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์

๘. ด้านตำนานพื้นบ้าน

- ๘.๑ ตำนาน
- ๘.๒ เรื่องเล่า

๙. ด้านการคมนาคม

- ๙.๑ ทางบก
- ๙.๒ ทางน้ำ

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้	สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง
ภาษาไทย	ภาษาถิ่น บทร้อยกรอง นิทาน ตำนาน สารคดี สำนวน ภาษาถิ่น บทร้อยกรอง บทเพลงพื้นบ้าน ภูมิปัญญาทางภาษา คำขวัญประจำจังหวัด
คณิตศาสตร์	ระบบ จำนวน การวัด สถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับจังหวัดชุมพร
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	สิ่งมีชีวิต พืช สัตว์ในท้องถิ่น ลักษณะทางพันธุกรรมของคนในท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ และอากาศ ระบบนิเวศในท้องถิ่น การอนุรักษ์พลังงาน ผลกระทบ ของพลังงานและสิ่งแวดล้อม แนวทางแก้ไข ปัญหาและการอนุรักษ์
สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต วัฒนธรรมประเพณี การละเล่น ความเชื่อ และภูมิปัญญา ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น คำขวัญและสัญลักษณ์ ของจังหวัดชุมพร สถานที่สำคัญในอดีต ปัจจุบัน โบราณวัตถุ โบราณสถาน บุคคลสำคัญ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบัน สภาพปัญหา ทางกายภาพและสังคมในท้องถิ่น แนวทางการแก้ไข และการพัฒนา ที่ยั่งยืน
สุขศึกษาและพลศึกษา	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร การปฐมพยาบาลเบื้องต้นด้วยสมุนไพรในท้องถิ่น โรคติดต่อ ไม่ติดต่อในท้องถิ่น นโยบายการส่งเสริมสุขภาพ การสร้างเสริม ความปลอดภัยในชุมชน กีฬาพื้นบ้าน บุคคลสำคัญที่สร้างสรรค์งานศิลปะ ในท้องถิ่น
ศิลปะ	งานทัศนศิลป์ในชุมชน ดนตรีพื้นเมือง นาฏศิลป์พื้นเมือง เพลงพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน บุคคลสำคัญที่สร้างสรรค์งานศิลปะในท้องถิ่น
การงานอาชีพ	อาหารการกิน การแต่งกาย การประกอบอาชีพในท้องถิ่น ได้แก่ อุตสาหกรรม การเกษตรกรรม (การเลี้ยงสัตว์ เกษตรอินทรีย์) ผลิตภัณฑ์ OTOP จากการใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาเพื่อส่งเสริม สืบสาน
ภาษาต่างประเทศ	รูปแบบสารต่าง ๆ (text type) ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านง่าย ๆ ข้อมูลข่าวสารท้องถิ่น ประวัติ สถานที่ทางประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยว บุคคลสำคัญ คำขวัญจังหวัด สัญลักษณ์ เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่น ประเพณี วัฒนธรรม ที่กำหนดเป็นภาษาอังกฤษ ภาษาจีน

ภาคผนวก

กรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒

๑. ด้านภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน

๑.๑ ธรรมชาติและความเป็นมาของภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน

๑.๒ ภาษาถิ่นชุมพร

- นิทาน ตำนานพื้นบ้าน
- คำคล้องจอง คำคม สุภาษิต
- ปริศนาคำทาย
- เพลงพื้นเมือง
- ชื่อบ้าน นามเมือง
- วรรณกรรมพื้นบ้าน (กลอน โคลง กาพย์ ร่าย เพลงบอก เพลงนา เพลงกล่อมเด็ก โนราห์)

๒. ด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น

๒.๑ ดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นบ้าน

- มโนห์รา
- หนังตะลุง
- ศิลปะการแสดงเพลงนา ฯลฯ

๒.๒ วิถีชีวิตและวัฒนธรรม

- เมนูข้าวไร่
- ผ้าไหมพื้นเมืองไทยทรงดำ ฯลฯ

๒.๓ เทศกาลและงานประเพณี

- แห่พระแข่งเรือขึ้นโขนชิงธง
- พายแพพื้นบ้าน
- แข่งเรือไม้โหนด
- งานประเพณีขึ้นถ้ำเขาเงิน
- พิธีแห่ผ้าห่มพระธาตุเขาน้อย
- แข่งเรือโบราณ
- สรงน้ำพระธาตุมูจลินทร์
- นมัสการพระพุทธบาท ๑๐๐ ปี วัดควนเสาธง
- ขึ้นผ้าห่มพระบรมธาตุสวี
- ล่องแพพะโต๊ะ
- แข่งแพไม้ไผ่ ฯลฯ

๓. ด้านบุคคลสำคัญ

๓.๑ บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์

- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปกครองเมืองหลังสวน
- พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
- พระสวีแก้ว (เจ้าเมืองสวีคนแรก)

- พระเสื่อเมือง (วัดพระบรมธาตุสวี)
- พระยาจรูญราชโกศการ (คอซิมเต็ก ณ ระนอง)
- ขุนภักดีราษฎร์ (เจ้าเมือง) ฯลฯ

๓.๒ บุคคลสำคัญทางพระพุทธศาสนา

- หลวงพ่อพัน จันทสิริ (วัดบรรพตวิสัย)
- เจ้าคุณเผ่า (วัดขันเงิน)
- พระครูประสิทธิ์สุทิมินต์ (หลวงพ่อชม วัดปากน้ำละแม)
- พระอาจารย์ตุต กุลโสภโณ (วัดธรรมถาวร)
- พระครูสิริธรรมาภิรัต (อาจารย์ปัว วัดเทพนิมิตวนาราม)
- พระอาจารย์ทอง พุทสุวณโณ (วัดดอนสะท้อน) ฯลฯ

๓.๓ บุคคลสำคัญที่สร้างชื่อเสียง

- เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ (พร บุนนาค) เสนาบดีกระทรวงธรรมการคนแรก
- นายวิรัช เอื้ออารี (พ่อตัวอย่างระดับชาติ ปี ๓๙/คนดีศรีชุมพร ปี ๔๒ เสียสละและ

อุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม บริจาคที่ดิน)

- นายต่วน นาส่วย (ผู้แตงนิราศถ้าเขาเงิน) ฯลฯ

๔. ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน

๔.๑ หมอพื้นบ้าน

- หมอภูมิ
- การสะเดาะเคราะห์
- พิธีหมอธรรมนั่งธรรม ฯลฯ

๔.๒ การใช้ยาสมุนไพร

- การทำลูกประคบสมุนไพร
- การทำยาหม่องน้ำ
- รักษาโรคเริ่มด้วยสมุนไพร ฯลฯ

๔.๓ การประกอบอาชีพ

- การขุดเรือยาว
- หมอทำขวัญนาค
- กุ้งเคียวหรือกะปิ
- การทำผ้ามัดย้อม
- ศูนย์ทำผ้าไหม
- ร่อนแร่
- ต่อแพไม้ไผ่
- ปลาอินทรีฝงทราย
- กลัวยเล็บบี๋นางอบแห้ง ฯลฯ

๕. ด้านโบราณสถาน

๕.๑ โบราณสถานที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ

- เหมืองแร่ดีบุก
- บ่อน้ำร้อน ถ้าเขาพลู

- ถ้ำฉานเรน
- ถ้ำน้ำลอด ฯลฯ

๕.๒ โบราณสถานมีมนุษย์สร้างขึ้น

- พระบรมธาตุสวี
- พระธาตุมูจลินทร์
- รอยพระพุทธรูปจำลอง วัดควนดอกไม้
- พระพุทธรูปทรงเครื่อง ปางเปิดโลก (ไม้) วัดถ้ำขวัญเมือง
- พระปรมาภิไธย จปร.๑๐๘ ถ้ำเขาเงิน
- เจดีย์เขาน้อย
- เจดีย์ย่อมุมไม้สิบสอง วัดถ้ำสุวรรณคีรี
- เจดีย์โบราณ ๓๐๐ ปี บ้านบ่อคุณ
- ใบเสมาสลักจากหินทรายแดง วัดคงคาราม ฯลฯ

๖. ด้านโบราณวัตถุ

๖.๑ โบราณวัตถุเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

- พระพุทธรูปทองสำริด
- พระพุทธรูปแกะสลัก ด้วยหินขาว
- พระพุทธรูปปางมารวิชัย
- พระพุทธรูปหินขัดจำลอง ฯลฯ

๖.๒ โบราณวัตถุเกี่ยวกับของใช้

- หม้อต้มยาดินเผา
- ลูกปัดวัดถ้ำเขากรดใหญ่
- เศษภาชนะดินเผา กระดุกมนุษย์ ฟันมนุษย์
- หม้อสามขา
- เครื่องถ้วยจีนเขียนสี
- เรือไม้โบราณ
- หนังสือใบลาน
- ขอสับช้างโบราณ
- กลองมโหระทึก
- เลียงร่อนแร่
- วัตถุคล้ายโกศใส่อัฐิของคนมียศศักดิ์ ฯลฯ

๗. ด้านเหตุการณ์สำคัญ

๗.๑ เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์

- รัชกาลที่ ๕ เสด็จประพาสเมืองหลังสวน
- การนำเรือจักรีนฤเบศร ช่วยอุทกภัย ปี ๒๕๔๐
- ตีฐานคอมมิวนิสต์เขาขงโค
- ระเบิดที่ไค้ นายอำเภอ (ห้วยทรายขาว)
- น้ำท่วมปี ๒๕๔๐ จากพายุโซนร้อนซินต้า
- คอมมิวนิสต์บุกเผา สภ.พะโต๊ะ ๒ ครั้ง

- กบฏบรรเดชหนีมาเป็นสื่อที่พะโต๊ะ ฯลฯ

๘. ด้านตำนานพื้นบ้าน

๘.๑ ตำนาน ได้แก่

- ตำนานไธ่ต่างบ้านมุด
- ตำนานเขาจุฬา
- ตำนานวัดกะหุ่ง
- ตำนานเขาทะลุ
- ตำนานเกาะผีทัก
- ตำนานถ้ำแม่นางโบราณศักดิ์สิทธิ์
- ตำนานถ้ำตาซี ฯลฯ

๘.๒ เรื่องเล่า

- เรื่องเล่าบ้านหาดยาย
- เรื่องเล่าหลวงพ่อพัน
- เรื่องเล่าบ้านท่าทอง
- เรื่องเล่าบ้านบ่อคา
- เรื่องเล่าเมืองพะโต๊ะ
- เรื่องเล่าควนแม่ยายหม่อน
- เรื่องเล่าที่มาของ "ละแม" ฯลฯ

๙. ด้านการคมนาคม

๙.๑ ทางบก

- รถไฟ
- เดินเท้า
- ใช้สัตว์เป็นพาหนะ

๙.๒ ทางน้ำ

- แพข้ามฟาก
- เรือหางยาว

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นางจิรฉัตร ไชยสกุล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒
๒. นายโยธิน นาอุดม รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒
๓. นายสวาสดี วารินกุญ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒
๔. นางเพ็ญศรี ศรีรอด ประเทียบอินทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
๕. นายชัชวาล พรหมเรือง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร

คณะทำงาน

๑. นายพิสิฐ แก้วมาก ศึกษานิเทศก์
๒. นางสาวสุภาวณี กุศลชู ศึกษานิเทศก์
๓. นางกฤติมา เกตุสถิตย์ ศึกษานิเทศก์
๔. นายวรกร เกตุสถิตย์ ศึกษานิเทศก์
๕. นายสิทธิชัย คงนวน ครูโรงเรียนวัดเทพนิมิตวนาราม
๖. นายณัฐพล ราตรีพฤษ ครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓
๗. นางสาวณัฐธินิชา นิยมไทย เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

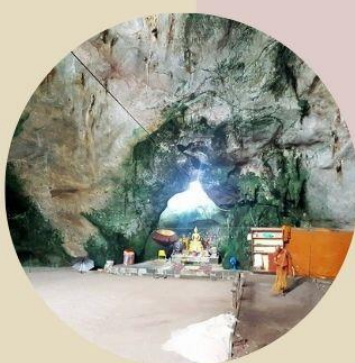
ล่องแพพะโต๊ะ

พระธาตุมุลินทร์

แห่พระแข่งเรือ

วัดถ้ำเขากรด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ